

ODŮVODNĚNÍ

návrhu opatření k zamezení vzniku případných škod a minimalizaci rizik souvisejících s nemožností aplikovat ustanovení zákona o poštovních službách v části financování čistých nákladů představujících nespravedlivou finanční zátěž prostřednictvím tzv. kompenzačního fondu v souvislosti se šetřením Evropské komise pro možnou nedovolenou podporu vůči České poště, s.p.

I. Úvod

Vláda České republiky svým usnesením ze dne 12. října 2016 č. 894 vzala na vědomí **odůvodnění nemožnosti aplikovat ustanovení zákona o poštovních službách v části financování čistých nákladů představujících nespravedlivou finanční zátěž prostřednictvím tzv. kompenzačního fondu, a to v souvislosti se šetřením Evropské komise pro možnou nedovolenou podporu vůči České poště, s.p.** (dále jen „ČP“) -materiál čj. 1292/16. Současně uložila ministru vnitra informovat ve spolupráci s ministrem průmyslu a obchodu prostřednictvím Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „ÚOHS“) o přijetí tohoto usnesení vlády Evropskou komisi, Generální ředitelství pro hospodářskou soutěž.

Dále uložila ministru průmyslu a obchodu zpracovat ve spolupráci s ministrem vnitra a 1. místopředsedou vlády pro ekonomiku a ministrem financí **návrh opatření k zamezení vzniku případných škod a minimalizaci rizik souvisejících s rozhodnutím neaplikovat pro roky 2013 a 2014 ustanovení zákona o poštovních službách, na základě kterých mají být čisté náklady spojené s poskytováním základních služeb představující nespravedlivou finanční zátěž uhrazeny držiteli poštovní licence, tj. ČP, prostřednictvím kompenzačního fondu.**

První část úkolu vyplývající z výše uvedeného usnesení vlády byla splněna, a to odesláním dopisu místopředsedy ÚOHS, ve kterém dne 17. října 2016 informoval Evropskou komisi, Generální ředitelství pro hospodářskou soutěž o tom, že kompenzační fond nebude pro roky 2013 a 2014 aplikován.

II. Stručná geneze zajištění a financování základních poštovních služeb

V evropském, a v souvislosti s tím návazně i v českém kontextu probíhal od devadesátých let minulého století proces, jehož cílem bylo vytvořit jednotný vnitřní trh poštovních služeb s adekvátním harmonizovaným právním rámcem, který by umožnil všem evropským obyvatelům využívat na celém území spolehlivé a kvalitní poštovní služby, a to za přijatelnou cenu. Tyto, tzv. univerzální služby, byly zajišťovány prostřednictvím stávajících veřejných provozovatelů poštovních služeb. Výměnou za jejich povinné poskytování si tito provozovatelé udrželi výhradu – poštovní monopol. Tyto poštovní monopoly pak byly kontrolovány a postupně redukovány s cílem dosáhnout zcela liberalizovaného jednotného vnitřního poštovního trhu.

Záměr vytvoření jednotného vnitřního trhu poštovních služeb s adekvátním harmonizovaným právním rámcem byl následně rozpracován v rámci směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/67/ES ze dne 15. prosince 1997 o společných pravidlech pro rozvoj vnitřního trhu poštovních služeb Společenství a zvyšování kvality služby a jejích dvou následných novelizačních směrnic. Poslední změnou této směrnice provedenou směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2008/6/ES ze dne 20. února 2008, kterou se mění směrnice 97/67/ES s ohledem na úplné dotvoření vnitřního trhu poštovních služeb Společenství, tzv. třetí poštovní směrnici, byl završen postupný proces liberalizace evropského poštovního trhu. V praxi dokončení liberalizace spočívalo především v odstranění zbývajících částí dosavadního monopolu a dalších právních a ekonomických bariér bránících vstupu konkurentů na trh poštovních služeb. Současně však zůstala zachována povinnost členských států zajistit poskytování trvale udržitelné univerzální poštovní služby (v terminologii zákona o poštovních službách se jedná o tzv. základní služby), a to včetně jejího životaschopného financování.

Česká republika měla povinnost regulační rámec Evropské unie upravující plně liberalizovaný poštovní trh (třetí poštovní směrnici) transponovat do českého právního řádu nejpozději do 31. prosince 2012, neboť využila své možnosti odložit provádění této směrnice o dva roky. V souvislosti s přípravou této transpozice, která byla realizována prostřednictvím novely zákona č. 29/2000 Sb., o poštovních službách a o změně některých zákonů (zákon o poštovních službách), ve znění pozdějších předpisů, zákonem č. 221/2012 Sb., byly rovněž podrobně analyzovány možnosti financování tzv. čistých nákladů spojených s poskytováním základních poštovních služeb. Dosavadní systém, ve kterém zvýšené náklady spojené s poskytováním listovních služeb v řídké obydlených či hůře dostupných oblastech mohly být na základě monopolu na listovní zásilky v principu hrazeny ze zisků z oblastí s nižšími náklady (města, aglomerace), již nebylo možné v nových podmínkách v dané podobě a rozsahu aplikovat. Při hodnocení a výběru možných variant financování čistých nákladů obsažených ve třetí poštovní směrnici, tj. ze státního rozpočtu nebo prostřednictvím kompenzačního fondu, bylo zvoleno řešení, které bylo primárně ovlivněno stavem ekonomiky v době přípravy a projednávání této novely. S cílem vyloučit možné negativní dopady na státní rozpočet byl proto zákonem č. 221/2012 Sb., kterým byla transponována třetí poštovní směrnice, **s účinností od 1. ledna 2013 nastaven systém úhrady čistých nákladů představujících nespravedlivou finanční zátěž prostřednictvím zvláštního účtu (kompenzačního fondu), do kterého měli přispívat provozovatelé poštovních služeb podle jejich podílu na trhu poštovních služeb.**

Zákonem č. 319/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 29/2000 Sb., o poštovních službách a o změně některých zákonů (zákon o poštovních službách), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 77/1997 Sb., o státním podniku, ve znění pozdějších předpisů, byl pak s účinností **od 1. ledna 2016 nastaven nový systém financování čistých nákladů, a to prostřednictvím přímých plateb ze státního rozpočtu¹.** Cílem této změny bylo v příznivějších ekonomických podmínkách zajistit kompenzaci čistých nákladů držiteli poštovní licence a odstranit zátěž provozovatelů poštovních služeb, představující pro ně možnou překážku podnikání na tomto trhu.

¹ Systém umožňuje hradit čisté náklady představující nespravedlivou finanční zátěž ve výši čistých nákladů ověřených ČTÚ za rok 2015 a roky následující tak, aby nepřekročily maximální výši stanovenou zákonem o poštovních službách (pro rok 2015 nejvýše 700 mil. Kč, 2016 600 mil. Kč a pro rok 2017 a další nejvýše 500 mil. Kč)

III. Dosavadní postup při řízeních směřujících k úhradě čistých nákladů za roky 2013 a 2014 z kompenzačního fondu

Podle právní úpravy platné pro roky 2013 a 2014 Český telekomunikační úřad (dále jen „ČTÚ“) v první fázi podnikal kroky směřující k určení subjektů, které jsou ve smyslu zákona o poštovních službách provozovateli poštovních služeb. V rámci tohoto procesu a následných správních a posléze i soudních řízení se ukázalo, že řada z těchto subjektů odmítala rozhodnutí ČTÚ, že jejich služby jsou službami poštovními, a to i přesto, že v jiných členských státech EU jsou jako provozovatelé poštovních služeb registrováni. Lze důvodně předpokládat, že hlavním záměrem byla snaha vyhnout se budoucímu potenciálnímu příspěvku do kompenzačního fondu. Proto někteří z provozovatelů napadli rozhodnutí ČTÚ o posouzení charakteru svých služeb soudně.

V průběhu let 2014 – 2016 pak rovněž probíhala řízení, jejichž cílem bylo stanovit výši čistých nákladů za roky 2013 a 2014, která představuje pro držitele poštovní licence nespravedlivou finanční zátěž. Pravomocná rozhodnutí ČTÚ stanovila tyto částky na **753 129 383 Kč za rok 2013, resp. 657 546 040 Kč za rok 2014**. Proti těmto rozhodnutím podala ČP soudní žalobu, přičemž příslušné soudní instance o těchto žalobách dosud nerozhodly.

S ohledem na probíhající správní řízení ve věci posouzení charakteru služeb některých provozovatelů ČTÚ přerušil správní řízení týkající se stanovení podílů na trhu potenciálních plátců do kompenzačního fondu tato řízení jsou přerušena dosud. To v důsledku znamená, že kompenzační fond (zvláštní účet) nemohl být zřízen a naplněn a držitelé poštovní licence nemohla být uhrazena adekvátní část čistých nákladů.

Po posouzení vzniklé situace, která je podrobně popsána v materiálu čj. 1292/16, vláda vzala na vědomí, že financování čistých nákladů za roky 2013 a 2014 prostřednictvím kompenzačního fondu ve smyslu ustanovení zákona o poštovních službách nebude aplikováno.

V následujících částech materiálu jsou proto na základě usnesení vlády ze dne 12. října 2016 č. 894 analyzována možná řešení a navržena opatření, která by měla zamezit vzniku případných škod a minimalizovat rizika spojená s navrženým postupem. Možná řešení lze v zásadě rozdělit na nepřijetí legislativních opatření týkajících se kompenzačního fondu a na legislativní změnu spočívající v jeho zrušení, s variantní úpravou financování čistých nákladů i pro roky 2013 a 2014 ze státního rozpočtu¹. Možnost vyplacení čistých nákladů na financování základních služeb ověřených a přiznaných rozhodnutími ČTÚ je zde uvažována jako preferovaná varianta ze strany MPO, MV a ČTÚ, MF se přiklání k variantě úhrady čistých nákladů ve výši podílu příspěvku provozovatelů poštovních služeb do kompenzačního fondu, a to bez potenciálního příspěvku ČP. To by představovalo za oba roky cca 350 mil. Kč.

IV. Varianty postupu České republiky a jejich rizika

¹ Výchozím předpokladem je, že ČTÚ nerozhodne o výplatě z případně vytvořeného fondu ČP a neporuší tak zákaz poskytnout neschválenou veřejnou podporu podle čl. 108 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie. S ohledem na tento předpoklad není uvažováno o riziku, že by ČR byla vystavena následkům za udělení podpory kvůli neslučitelnosti dané podpory s právem EU.

A) Nepřijetí žádných legislativních opatření týkajících se kompenzačního fondu

V případě tohoto postupu by mohla hrozit dále uvedená rizika, u kterých však nelze blíže specifikovat výši případné škody.

- Pokud jde o probíhající soudní řízení o žalobách ČP proti rozhodnutím ČTÚ o výši nespravedlivé finanční zátěže za roky 2013 a 2014, příslušné soudy rozhodnou buď ve smyslu potvrzení rozhodnutí ČTÚ, nebo jeho zrušení a následném vrácení případu ČTÚ k novému řízení. Pakliže by v důsledku rozhodnutí soudů mělo dojít ke zvýšení částky čistých nákladů stanovené ČTÚ, měla by tato částka být uhrazena podle právní úpravy platné do 31. 12. 2015, tj. prostřednictvím kompenzačního fondu, nebo podle v závěru navrhované varianty ze státního rozpočtu.
- ČTÚ nemá legislativní oporu pro neaplikaci ustanovení zákona o poštovních službách pro roky 2013 a 2014 týkajících se procesu směřujícího k financování čistých nákladů prostřednictvím kompenzačního fondu. Pokudby ČTÚ i přesto respektoval doporučení obsažené v usnesení vlády ze dne 12. října 2016 č. 894 a rozhodl se tuto úpravu dále neaplikovat, tj. v návaznosti na finální určení nespravedlivé finanční zátěže s ohledem na nenotifikaci nezahájit řízení s poštovními provozovateli, včetně ČP, o úhradě do kompenzačního fondu, ČP by se mohla domáhat ochrany proti nečinnosti postupem podle správního řádu a následně též žalobou dle soudního řádu správního. V případě úspěchu takovéto žaloby by ČTÚ mohlo být uloženo fond zřídit a naplnit finančními prostředky od provozovatelů poštovních služeb, přičemž by soud mohl poukázat na potřebu notifikace veřejné podpory.
- V případě přerušených správních řízení týkajících se stanovení podílů na trhu potenciálních plátců do kompenzačního fondu a návazného nezahájení řízení o příspěvcích do kompenzačního fondu, s ohledem na skutečnost, že ČTÚ nedisponuje zákonnou oporou pro zastavení těchto správních řízení, lze uvažovat o riziku požadavků na náhradu škody podle zákona č. 82/1998 Sb.¹ ze strany potenciálních plátců do kompenzačního fondu např. v souvislosti s vynaloženými náklady na účast v řízení, alokací peněžních příspěvků na úhradu do fondu, nepřiměřenou délkou řízení či požadavky ČTÚ na předložení některých výkazů. Současně je třeba zabránit vzniku škody podle zákona č. 82/1998 Sb. i na straně ČP, tj. že by nebyly k dispozici zdroje (prostředky), ze kterých by ČP byly uhrazeny čisté náklady posouzené Evropskou komisí jako oprávněná a tedy dovolená veřejná podpora.
- Lze předpokládat, že teprve ve chvíli, kdy by ČTÚ rozhodl (např. na základě rozhodnutí soudu a po vypořádání se s okruhem provozovatelů poštovních služeb) o pokračování v řízení o stanovení podílu provozovatelů poštovních služeb se záměrem následně v samostatných řízeních vydat platební výměry ohledně odvodů do kompenzačního fondu pro jednotlivé provozovatele, čímž by zahájil fázi samotného vytváření kompenzačního fondu, by již Evropská komise skutečně zahájila formální vyšetřovací řízení. Případné formální šetření by s sebou přitom neslo značné náklady a jeho výsledek by velmi pravděpodobně, i s přihlédnutím

¹ Zákon č. 82/1998 Sb. o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád).

k obdobným případům veřejné podpory v jiných členských státech EU¹, byl pro ČR negativní. Po dobu vedení tohoto řízení by zřejmě nebylo možné ČP poskytovat další podpory, což by výrazně ovlivnilo ekonomickou situaci ČP.

- V důsledku potenciálního negativního stanoviska Evropské komise v rámci formálního vyšetřovacího řízení by bylo následně nutné zajistit vrácení prostředků jednotlivým provozovatelům poštovních služeb, kteří do fondu přispěli. Takový postup by byl nákladný a nesl by s sebou významné, výše blíže specifikované riziko nároků na náhradu škod vznesených těmito provozovateli, kteří by po značnou dobu nemohli disponovat svými finančními prostředky, resp. by si na příspěvek do fondu museli opatřit zdroj financování anebo v důsledku příspěvku upustit od jiných investic a zisků z nich.
- Obdobně nelze vyloučit, že za situace, kdy by ČP neobdržela žádnou kompenzaci nespravedlivé finanční zátěže, přestože jí tato již byla zákonem přiznána, by se v souladu s povinnostmi péče řádného hospodáře musela domáhat náhrady škody. Ztráta tohoto příjmu ČP by s sebou nesla rovněž rizika významných hospodářských potíží ČP: výrazné zhoršení cash-flow podniku, ohrožení schopnosti plnit závazky vůči dodavatelům, státu a zaměstnancům, omezení provozních nákladů a veškerých činností podniků, nedostatek prostředků na nábor nových pracovníků, návazné propouštění zaměstnanců a v konečném důsledku snížení úrovně poskytovaných základních služeb.

B) Legislativní zrušení úpravy úhrady čistých nákladů představujících nespravedlivou finanční zátěž za roky 2013 – 2014 bez odpovídající legislativní úpravy úhrady čistých nákladů

Lze důvodně předpokládat, že ČP by vůči postupu, kterým by byl prostřednictvím novelizace zákona o poštovních službách zrušen kompenzační fond a současně nebyla vyřešena jiná varianta úhrady čistých nákladů, uplatnila stížnost u Ústavního soudu z důvodu jejich retroaktivních účinků v neprospěch ČP s významně negativními důsledky pro ČP. Výsledkem takového postupu by mohl být návrat do původního právního stavu, tj. do právní úpravy platné do 31. 12. 2015 se všemi riziky popsanými výše.

C) Legislativní úprava úhrady čistých nákladů představujících nespravedlivou finanční zátěž za roky 2013 – 2014 se zakotvením úhrady čistých nákladů ze státního rozpočtu namísto kompenzačního fondu

Pokud by stávající režim kompenzace nespravedlivé finanční zátěže za roky 2013 a 2014, tj. prostřednictvím kompenzačního fondu, byl nahrazen novelou zákona o poštovních službách tak, že by nespravedlivá zátěž ve výši stanovené rozhodnutím ČTÚ byla kompenzována ze státního rozpočtu, šlo by i v tomto případě o retroaktivní legislativní úpravu, avšak bez poškození ČP a ostatních potenciálních plátců do kompenzačního fondu, výše shrnutá rizika by s vysokou mírou pravděpodobnosti odpadla. Současně by takový postup byl jednodušší administrativně a méně by zatěžoval ostatní subjekty na trhu poštovních služeb. Především by toto řešení reagovalo

¹Problematikou vyrovnávacího fondu, stanovením jednotlivých přispěvatelů a výší jejich příspěvku se již EK zabývala v Polsku, Řecku nebo Itálii. Schválená veřejná podpora za poskytování univerzálních poštovních služeb pak byla žalována v Polsku a Belgii.

na problém spojený se skutečností, že držitel poštovní licence je jako příjemce kompenzace zároveň subjekt s největším tržním podílem i hlavní přispěvatel do kompenzačního fondu.

Při tomto řešení byl posuzován i teoreticky možný nesouhlas dalších subjektů působících na poštovním trhu s tím, že by kompenzace ve prospěch ČP přesáhla částku, kterou by obdržela z kompenzačního fondu. V této souvislosti je však třeba uvést, že na úhradě čistých nákladů v režimu kompenzačního fondu se měl podílet celý sektor, tj. provozovatelé poštovních služeb, kteří nemají uloženu povinnost zajišťovat základní služby, ale i samotná ČP. Doporučovaná změna, tj. úhrada čistých nákladů ze státního rozpočtu, by se při respektování nediskriminačního rovného přístupu měla tedy týkat opět celého sektoru. Pakliže budou uhrazeny podíly ostatních provozovatelů, měl by být stejným způsobem uhrazen i podíl ČP tak, aby retroaktivní účinky byly ve prospěch celého dotčeného sektoru.

Byla rovněž zvažována druhá varianta vycházející z úpravy zákona o poštovních službách účinné do 31. 12. 2015, podle které by čisté náklady představující nespravedlivou finanční zátěž měly být ČP hrazeny z kompenzačního fondu, do kterého byla povinna přispívat také ČP, resp. její příspěvek do fondu se měl započítat oproti jejímu nároku na náhradu. Skutečný objem náhrady (po odečtení příspěvku ČP do kompenzačního fondu) by byl v tomto případě nižší než výše náhrady přiznané rozhodnutími ČTÚ. Je však třeba uvést, že za současného stavu, kdy nejsou pravomocně stanoveni potenciální plátcí do kompenzačního fondu a tudíž ani výše jejich příspěvku, ČTÚ není schopen podíl ČP objektivně stanovit. Navíc by tato varianta představovala, jak již je výše uvedeno, poškození ČP ve vztahu k ostatním provozovatelům, za které by jejich příspěvek do fondu byl uhrazen ze státního rozpočtu. Současně je třeba si uvědomit, že podle právní úpravy, která předpokládá financování čistých nákladů prostřednictvím kompenzačního fondu, se 1 % celkových nákladů držitele poštovní licence za zúčtovací období nepovažuje za nespravedlivou finanční zátěž a tato částka je tak od celkových čistých nákladů při jejich stanovení odečtena. Pakliže by tedy v této zvažované variantě nebyl ČP uhrazen ani její podíl vycházející z jejího příspěvku do kompenzačního fondu, šlo by v důsledku o dvojí započtení „spravedlivé“ zátěže. Jednalo by se o nerovný přístup s tím, že pro odlišný přístup k ČP (držiteli licence) nejsou dány důvody. V dané situaci nejsou odůvodněné rozdíly v postavení dotčených podnikatelů a držitele poštovní licence, které by opravňovaly odlišný přístup k tomuto jedinému subjektu. Současně hrozí i riziko, kdy by se v takovém případě ČP mohla domáhat náhrady škody, popř. by úprava mohla být hodnocena jako nedovolená retroaktivita, když dle zákona o poštovních službách existuje nárok na plnou úhradu čistých nákladů. Toto řešení by pak mohlo přinést i komplikace při jednání s Evropskou komisí o notifikaci veřejné podpory, a to vzhledem ke skutečnosti, že pro roky 2015 a další je zákonem stanovená a ze státního rozpočtu hrazená výše čistých nákladů stanovena s limitem 700 mil. Kč, 600 mil. Kč, resp. 500 mil. Kč.

V. Navrhované řešení

Na základě provedené analýzy výše uvedených variant a po zhodnocení s nimi spojených rizik a možných škod doporučuje předkladatel, ve shodě s Ministerstvem vnitra, a ČTÚ, **vzniklou situaci řešit cestou legislativní změny spočívající ve zrušení kompenzačního fondu i pro roky 2013 a 2014 a v úhradě čistých nákladů ze státního rozpočtu, a to ve výši stanovené rozhodnutím ČTÚ, tj. 753 129 383 Kč za rok 2013, resp. 657 546 040 Kč za rok 2014, za podmínky schválení této podpory ze strany Evropské komise. Ministerstvo financí pak**

preferuje variantu, na základě které by byly za uvedené roky uhrazeny pouze čisté náklady ve výši podílu ostatních provozovatelů poštovních služeb. Ten však nemohl být z výše uvedených důvodů stanoven. Pouhý odhad jejich podílu stanovený na 25 % by za roky 2013 – 2014 představoval cca 350 mil. Kč. Součástí předběžně navrhované legislativní změny bude i úprava postupu ČTÚ při správních řízeních spojených s úhradou čistých nákladů prostřednictvím kompenzačního fondu.

Při jednání ministra vnitra, 1. místopředsedy vlády a ministra financí a generálního ředitele ČP pak dne 2. března 2017 došlo ke shodě na variantě úhrady čistých nákladů ze státního rozpočtu v omezené výši, a to částkou 800 mil. Kč za oba roky. K úhradě by došlo ve třech fázích, a to v roce 2018 200 mil. Kč, v roce 2019 300 mil. Kč a v roce 2020 300 mil. Kč.

Ucelené legislativní řešení, do kterého bude zařazena i dílčí úprava procedury úhrady čistých nákladů ze státního rozpočtu za roky 2015 – 2017, popř. následující roky, spočívající v úpravě, na základě které bude možné čisté náklady uhradit až poté, co bude veřejná podpora schválena ze strany Evropské komise, se jeví jako nejvhodnější varianta souladná s požadavky evropského práva v oblasti veřejné podpory. To platí i pro postup ČTÚ, který musí mít pro řízení ve věci čistých nákladů a jejich úhrady za roky 2013 a 2014 jednoznačnou zákonnou oporu. I pro tyto roky je předchozí souhlas s vyplacením veřejné podpory Evropské komise nezbytný.

Uvedený postup, jímž se rozumí neaplikace ustanovení zákona o poštovních službách upravující financování čistých nákladů prostřednictvím kompenzačního fondu, vzala vláda na vědomí svým usnesením ze dne 12. října 2016 č. 894. Byla o něm rovněž informována Evropská komise dopisem místopředsedy ÚOHS. **V reakci na tento dopis Evropská komise ocenila rozhodnutí o jí doporučené neaplikaci kompenzačního fondu, které hodnotí jako výrazný krok k brzkému schválení veřejné podpory pro ČP. Současně však apelovala na to, aby byla co nejdříve informována o dalším postupu v dané věci tak, aby mohla dále pokračovat i v řízení o veřejné podpoře pro ČP za roky 2015 – 2017. Z právních důvodů vyžaduje prověřování veřejné podpory za celé období let 2013 – 2017 a zdůrazňuje provázanost obou případů.**

Je zřejmé, že legislativní proces, na jehož konci bude přijata příslušná změna zákona o poštovních službách, bude z hlediska požadavku Evropské komise neúměrně dlouhý a ve svém důsledku bude znamenat odložení schválení veřejné podpory pro celé období let 2013 – 2017. S tím by pak souvisely negativní dopady na ekonomiku ČP. **Proto se navrhuje, aby vláda svým usnesením jednoznačně vyslovila souhlas s principy navrhované změny zákona o poštovních službách spočívající ve zrušení kompenzačního fondu i pro roky 2013 a 2014 a v úhradě čistých nákladů představujících nespravedlivou finanční zátěž za tyto roky ze státního rozpočtu s tím, že jsou k rozhodnutí předkládány varianty řešení, a to buď úhrada ve výši stanovené rozhodnutími ČTÚ, nebo ve výši 800 mil Kč za oba roky. To vše za podmínky schválení této podpory ze strany Evropské komise. S ohledem na výše uvedené jednání, které proběhlo dne 2. března 2017, se jako preferovaná jeví varianta B usnesení vlády.**

Předběžný obsah předpokládané novely zákona o poštovních službách vycházející z varianty řešení spočívající v úhradě čistých nákladů za roky 2013 a 2014 ze státního rozpočtu ve výši stanovené rozhodnutími ČTÚ je pro informaci podrobněji uveden v příloze tohoto materiálu s tím,

že na základě rozhodnutí vlády bude návrh dopracován a předložen vládě. Legislativní návrh bude předložen do mezirezortního připomínkového řízení.

Návrh

ZÁKON

ze dne.....2017,

kterým se mění zákon č. 29/2000 Sb., o poštovních službách a o změně některých zákonů (zákon o poštovních službách), ve znění pozdějších předpisů

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

Změna zákona o poštovních službách

Čl. I

Zákon č. 29/2000 Sb., o poštovních službách a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 517/2002 Sb., zákona č. 225/2003 Sb., zákona č. 501/2004 Sb., zákona č. 95/2005 Sb., zákona č. 413/2005 Sb., zákona č. 444/2005 Sb., zákona č. 264/2006 Sb., zákona č. 110/2007 Sb., zákona č. 41/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 285/2009 Sb., zákona č. 153/2010 Sb., zákona č. 329/2011 Sb., zákona č. 89/2012 Sb., zákona č. 221/2012 Sb., zákona č. 212/2013 Sb., zákona č. 258/2014 Sb., zákona č. 319/2015 Sb., zákona č. 378/2015 Sb. a zákona č. 250/2016 Sb., se mění takto:

1. *V § 34e se nadpis zrušuje.*

2. *V § 34e se doplňuje odstavec 3, který včetně poznámky pod čarou č....zní:*

„(3) V případě, že je ohledně financování předběžných čistých nákladů nebo čistých nákladů představujících nespravedlivou finanční zátěž vedeno řízení před Evropskou komisí ve věci veřejné podpory, jedná se o řízení o předběžné otázce^{x)}. Úřad nepřevéde finanční prostředky k jejich úhradě, dokud Evropská komise nerozhodne o oprávněnosti jejich poskytnutí.“.

ČÁST DRUHÁ

Změna zákona č. 319/2015 Sb.

Čl. II

V části první zákona č. 319/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 29/2000 Sb., o poštovních službách a o změně některých zákonů (zákon o poštovních službách), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 77/1997 Sb., o státním podniku, ve znění pozdějších předpisů, se na konci textu článku II doplňují slova „, s výjimkou ustanovení § 34c odst. 3 až 13.“.

ČÁST TŘETÍ

Čl. III

Přechodná ustanovení

1. Řízení o stanovení procentních podílů výnosů za poskytování poštovních služeb a zahraničních poštovních služeb jednotlivých plátců na celkových výnosech za poskytování poštovních služeb a zahraničních poštovních služeb všech plátců a řízení o stanovení výše platby plátce na účet pro financování základních služeb podle ustanovení § 34c odst. 7 a 8 zákona č. 29/2000 Sb., ve znění účinném do 31. 12. 2015, zahájená do dne nabytí účinnosti tohoto zákona se dnem nabytí účinnosti tohoto zákona zastavují a rozhodnutí vydaná v těchto řízeních pozbývají dnem nabytí účinnosti tohoto zákona právního účinku. Finanční prostředky určené na kompenzaci nespravedlivé finanční zátěže za roky 2013 a 2014 převedené na účet pro financování základních služeb řízený podle § 34c odst. 3 zákona č. 29/2000 Sb., ve znění účinném do 31. 12. 2015, budou do patnácti dnů ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona vráceny příslušným provozovatelům poštovních služeb.
2. Výši čistých nákladů, která podle rozhodnutí Českého telekomunikačního úřadu (dále jen „Úřad“) představuje nespravedlivou finanční zátěž stanovenou podle § 34c odst. 2 zákona č. 29/2000 Sb., ve znění účinném do 31. 12. 2015 za zúčtovací období roku 2013 nebo 2014, uhradí stát prostřednictvím Úřadu do 90 dnů ode dne doručení rozhodnutí Evropské komise o oprávněnosti jejího poskytnutí nebo do 90 dnů ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, podle toho, který z těchto okamžiků nastane později.
3. Ustanovení § 34e zákona č. 29/2000 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se použijí i pro řízení o stanovení a financování čistých nákladů, která byla zahájena přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.“

ČÁST ČTVRTÁ

Čl. IV

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti dnem.....2017.

Platné znění dotčených ustanovení zákona č. 29/2000 Sb., o poštovních službách a o změně některých zákonů (zákon o poštovních službách), ve znění pozdějších předpisů, s vyznačením navrhovaných změn

HLAVA VIII

STANOVENÍ A FINANCOVÁNÍ ČISTÝCH NÁKLADŮ

§ 34b

Stanovení čistých nákladů

(1) Čistými náklady se rozumí rozdíl mezi efektivně a účelně vynaloženými náklady, které jsou nezbytné na poskytování základní služby, a výnosy získanými z poskytování základní služby, bez ohledu na to, zda výsledek je kladný nebo záporný. Čisté náklady na plnění povinnosti poskytovat základní služby se stanoví jako rozdíl mezi čistými náklady provozovatele s povinností poskytovat základní služby a téhož provozovatele bez povinnosti poskytovat základní služby. Při stanovení čistých nákladů se zohlední všechny důležité skutečnosti, včetně jakýchkoliv nehmotných a tržních výhod, které provozovatel s povinností poskytovat základní služby získá, nároku na přiměřený zisk a pobídek k nákladové efektivnosti. Čisté náklady se stanoví za kalendářní rok, v němž měl provozovatel povinnost poskytovat základní služby (dále jen „zúčtovací období“).

(2) Čisté náklady mohou zahrnovat pouze náklady na plnění povinností týkajících se základních služeb, které jsou obsaženy v poštovní licenci. Výpočet čistých nákladů na poskytování jednotlivých základních služeb se provádí pro každou základní službu odděleně; je zakázáno duplicitní uvedení údajů jakýchkoli přímých nebo nepřímých nákladů a nehmotných a tržních výhod.

(3) Celkové čisté náklady každého držitele poštovní licence se stanoví jako souhrn všech výsledků výpočtu čistých nákladů vzniklých z poskytování jednotlivých základních služeb, které jsou obsaženy v jeho poštovní licenci, při zohlednění veškerých nehmotných a tržních výhod a pobídek k nákladové efektivnosti.

(4) Úplné podklady umožňující správný výpočet čistých nákladů za zúčtovací období předloží držitel poštovní licence Úřadu spolu se žádostí o úhradu čistých nákladů podle § 34d odst. 1. Držitel poštovní licence odpovídá za správnost a úplnost jím předloženého výpočtu a předložených dokladů a podkladů. Úřad je oprávněn si v průběhu ověřování výše čistých nákladů vyžádat další potřebné podklady z účetní evidence nebo jiných technických evidencí tak, aby ověřil správnost údajů zahrnutých do výpočtu. Čisté náklady Úřad stanoví postupem podle odstavce 7 na základě výpočtu čistých nákladů, provedeného držitelem poštovní licence podle odstavců 1 a 2, a účetních záznamů, kterými musí být tyto výpočty doloženy, popřípadě dalších podkladů držitele poštovní licence, které byly vyžádány v průběhu ověřování. Pokud Úřad zjistí, že podklady držitele poštovní licence jsou neúplné nebo mají nedostatky, stanoví přiměřenou lhůtu k jejich doplnění,

popřípadě k opravě. Neprovede-li držitel poštovní licence ve stanovené lhůtě nápravu, Úřad nezahrne náklady na splnění povinnosti poskytovat některou ze základních služeb, které se neúplná nebo nedostatečná dokumentace týká, do čistých nákladů na poskytování základních služeb.

(5) Pokud držitel poštovní licence v žádosti o úhradu čistých nákladů uplatňuje vyšší čisté náklady, než které uvedl v žádosti o udělení licence, Úřad rozhodne, zda nastaly mimořádné okolnosti, které zapříčinily zvýšení čistých nákladů a které držitel poštovní licence nemohl rozumně předvídat. Tyto okolnosti je držitel poštovní licence povinen doložit.

(6) Úřad ověří správnost a úplnost podkladů podle odstavců 4 a 5 do 60 dnů ode dne předložení nebo doplnění posledního z nich, popřípadě ověřením pověří třetí subjekt, u něhož je zajištěna nestrannost a nezávislost na držiteli poštovní licence.

(7) Postup Úřadu při výpočtu čistých nákladů, výpočtu čistých nákladů jednotlivých základních služeb, vymezení nehmotných a tržních výhod a jiných skutečností podle odstavce 1, a doklady, kterými musí být tyto výpočty doloženy, stanoví prováděcí právní předpis.

§ 34c

Financování předběžných čistých nákladů

(1) Držitel poštovní licence může od 1. července do 31. prosince zúčtovacího období podat u Úřadu žádost o úhradu předběžných čistých nákladů za dané zúčtovací období.

(2) Úřad rozhodnutím určí předběžné čisté náklady ve výši jedné poloviny čistých nákladů představujících nespravedlivou finanční zátěž za nejbližší předcházející zúčtovací období, za něž byla výše čistých nákladů ověřena, nejvýše však ve výši jedné poloviny čistých nákladů pro dané zúčtovací období uvedených v žádosti o poštovní licenci.

(3) Stát prostřednictvím Úřadu uhradí předběžné čisté náklady držiteli poštovní licence nejpozději do 30 dnů ode dne právní moci rozhodnutí podle odstavce 2.

§ 34d

Financování čistých nákladů představujících nespravedlivou finanční zátěž

(1) Držitel poštovní licence může nejpozději do 31. srpna kalendářního roku následujícího po skončení zúčtovacího období podat u Úřadu žádost o úhradu čistých nákladů představujících nespravedlivou finanční zátěž.

(2) Úřad rozhodnutím určí čisté náklady představující nespravedlivou finanční zátěž, a to ve výši čistých nákladů ověřených podle § 34b odst. 6, nejvýše však

a) za kalendářní rok 2015 ve výši 700 000 000 Kč,

b) za kalendářní rok 2016 ve výši 600 000 000 Kč,

c) za kalendářní rok 2017 a za kalendářní roky následující ve výši 500 000 000 Kč;
ostatní čisté náklady se nepovažují za nespravedlivou finanční zátěž.

(3) Na úhradu čistých nákladů představujících nespravedlivou finanční zátěž Úřad započte předběžné čisté náklady uhrazené držiteli poštovní licence. V případě, že

a) čisté náklady představující nespravedlivou finanční zátěž jsou vyšší než předběžné čisté náklady uhrazené držiteli poštovní licence, Úřad v rozhodnutí podle odstavce 2 rozhodne o úhradě částky ve výši jejich rozdílu držiteli poštovní licence,

b) předběžné čisté náklady uhrazené držiteli poštovní licence jsou vyšší než čisté náklady představující nespravedlivou finanční zátěž, Úřad v rozhodnutí podle odstavce 2 rozhodne o povinnosti držitele poštovní licence vrátit do státního rozpočtu částku ve výši jejich rozdílu.

(4) Stát prostřednictvím Úřadu uhradí částku ve výši rozdílu podle odstavce 3 písm. a) držiteli poštovní licence nejpozději do 30 dnů ode dne právní moci rozhodnutí podle odstavce 2.

(5) Držitel poštovní licence je povinen vrátit částku ve výši rozdílu podle odstavce 3 písm. b) nejpozději do 30 dnů ode dne právní moci rozhodnutí podle odstavce 2.

(6) Částku ve výši rozdílu podle odstavce 3 písm. b) vybírá a vymáhá Úřad.

§ 34e

Následek porušení povinnosti držitele poštovní licence

(1) Došlo-li k úhradě předběžných čistých nákladů nebo čistých nákladů představujících nespravedlivou finanční zátěž na základě nesprávných nebo neúplných údajů držitele poštovní licence, Úřad rozhodne o povinnosti držitele poštovní licence nejpozději do 30 dnů ode dne právní moci rozhodnutí vrátit do státního rozpočtu neoprávněně uhrazené náklady zvýšené o částku odpovídající 1 promile denně z těchto uhrazených nákladů, nejvýše však do výše těchto uhrazených nákladů, a to ode dne, kdy k jejich úhradě došlo, do dne vydání rozhodnutí.

(2) Neoprávněně uhrazené náklady podle odstavce 1 vybírá a vymáhá Úřad.

(3) V případě, že je ohledně financování předběžných čistých nákladů nebo čistých nákladů představujících nespravedlivou finanční zátěž vedeno řízení před Evropskou komisí ve věci veřejné podpory, jedná se o řízení o předběžné otázce^{x)}. Úřad nepřevéde finanční prostředky k jejich úhradě, dokud Evropská komise nerozhodne o oprávněnosti jejich poskytnutí.

^{x)} § 57 správního řádu